

Romancer, i hvilke en egen Vemod eller et fint Skjelmeri kommer frem, som i Willemoes og «Naar Pidsken den knalder»; i andre er Kæmpevisetonen forunderlig smukt anslaaet. Weyse synes at have besiddet en vidunderlig Evne til at gaæ ind paa de forskjellige Digteres Eiendommeligheder, og Stemninger og Charakterer vexle derfor i det Uendelige. Men Romancerne Romancer, de Sange, hvori Weyses Genie fandt sit fuldeste Udtryk, ere dog maaskee hans Morgen- og Aftensange og de, der i Aand og Tone slutte sig nær til dem. Disse Sange, som intetsteds have deres Tilsvarende, ere ikke blot eiendommelige for Weyse, men for Danmark.

«I Danmark slog den Stamme sin Rod,
Som bar hans lønnende Kroner.
Og den, som ikke vort Sprøge forstod,
Forstod ei heller hans Toner.»

Disse J. L. Heiborgs Ord, som saa træffende betegne Weyses hele Konst, gjelde i den bedste Forstand om de nævnte Sange. Medens Grundtvigs mandige og kraftige Digting ikke ret kunde finde Gjenklang i Weyses bløde Natur, medens Oehlenschlägers Pathos var ham for høi, fandt han i Ingemanns barnlig-fromme Sange, som paa deres Viis anslaae saa ægte nationale Streng, det Bedste af sit Eget igjen. Disse Sange ere snart Naturstemninger som «Storken sidder paa Bondens Tag» og «I fjerne Kirketaarne hist», snart Udtryk for barnlig Tillid og Glæde som «Gud skee Tak og Lov, vi saa deilig sov», snart religiøse Stemninger. Kunde Sange som «Storken sidder paa Bondens Tag» og «I fjerne Kirketaarne hist» være udsprungne andetsteds end i den danske eller sjællandske Natur? I den første er det den barnlige Glæde over Vaarens Komme, i den anden den vemodfulde Sommeraften, der skildres. Disse tvende Sange drage med deres simple, fordringsløse Toner ud i Naturen ligesom med Magt. Den sidste af dem er udsprungen af en Stemning, som enhver Dansk kjender, Enhver, der har følt Sommeraftens Fred og Vemod, naar Stillehed har udbredt sig over Naturen, naar Fuglen tier, naar kun den fjerne Kirkeklokke alvorfuldt lyder gennem den Egn, hvor Blikket ingen Grændse kan finde. Ingemann og H. C. Andersen synes i disse Sange at være smeltede sammen; det er Klang fra Sorø's vemodfulde Natur, fra den friske grønne Bøgeskov; der er snart noget livsfrisk Barnligt, snart noget fonunderligt Bevæget, som har sin Rod i en andagtsfuld Naturstemning. Det er Barnets og den Ældres Lovsange. De have en egen rørende Magt; Ingen, hvis Øre er opladt for Tonerne, har hørt dem uden Bevægelse. I deres Simpeltid ligger deres Magi. Det er som om den bundne Musik, ethvert godt Digt gemmer i sig, frigjøres og udvikles, naar Weyse træder til, og han lader Digtet saa at sige synge sig selv. Musikken kvæler ikke Digtet, den adler det.

Mellem selve Romancerne findes der ikke faa, som gaæ ud over Romancerne almindelige Lyrik og i hvilke der viser sig tydelige Spor af Charaktertegn. Saaledes bringes vi til at betragte de Værker, af hvilke disse Romancer ere tagne, og da navnlig de dramatiske Compositioner. Weyse er trods sin lyriske Genialitet en stor Dramatiker. Hans poetiske Følelse, hans Humor og Lune, hans skarpe Blik for Charaktererne maatte gjøre ham dertil, og man kan neppe sige, om han er naaet videst i sine komiske eller i sine alvorlige Syngespil. Ouverturen til «Et Eventyr i Rosenborghave» er et dramatisk Mesterstykke. Den giver en Række af Scener, hvori man snart føler den almindelige Glæde og Tilfredshed over at vandre i Christian den Fjerdes smukke Parkanlæg, snart seer Peter gjøre Cour til Christine, snart hører Vinter og Madam Sommer klamres, snart seer Børnene lege Tagfat eller Skjul. Weyses Bestræbelse for at give et dramatisk Billede gaæ her saa vidt, at Ouverturen paa sine Steder slet ikke tager sig ud for Orchester; den lyder fortræffeligt paa Claveer, hvor man har et lettere Overblik, men synes at tabe Noget ved Opførelsen i Theatret. Humlegaards Sang «Man siger Hjertet har ei Rum», er et Mønster paa musikalsk-dramatisk Declamation; Musikken bliver trængt saa langt tilbage, at den tilsidst skaffer sig Plads i et usædvanlig langt og usædvanlig smukt Efterspil. Weyse er her gaæet i den Grad op i Heiberg, at, dersom man kun kjendte denne Operette, vilde man troe, han var en genial Vaudevillecomponist, hvis største Talent bestod i musikalsk Aandrigthed. I «Sovedrikken» er Aandrigheden lagt tilside, og i de komiske Partier hersker der den mest ligefremme Lystighed; Møllerens Sang «Op munter til Arbeid» er en af de friskeste Sange, der eksisterer. I det Hele behandler Weyse sjældent sine lystige og komiske Personer fra et overlegent Standpunkt. Han lader dem synge næsten som de vilde gjøre det i Virkeligheden og bryder sig ikke videre om musikalske Finesser, naar blot Stemningen og Charak-

teren er truffen. «Floribella», som forhaabentlig vil blive gjenopført paa det nye Theater, er vel sagtens Weyses bedste dramatiske Arbeide. Der er et dramatisk Liv, en saa skarp Charaktertegn, en saa interessant Colorit, at det vistnok vil forbause, naar det atter kommer frem. Weyse har her nærmet sig Romantiken mere end nogensinde. I «Sovedrikken» synes saavel Mozart som i det Hele den ældre tyske Syngespilgenre at have været hans Forbillede. I alle Operaerne ligger der i en broget Forvirring noget Traditionelt ved Siden af noget aldeles Nyt og Originalt, noget Conventionelt ved Siden af den største Friskhed og Umiddelbarhed. Weyse er de uforenelige Modsætningers Mand.

En ikke uvæsentlig Side af sit Genie maatte Weyse tage med sig i Graven; det var kun hans Samtid forbeholdt at høre ham fantasere paa Orgel og Claveer. Jo mere en Kunstner giver af sit personlige Indhold, jo mere han viger tilbage for Alt, hvad der er beregnet paa en bestemt Effect, desto mere vil han finde Tilfredsstillelse i denne Improvisation, hvor Øieblikkets Varme aldrig dæmpes ved det næste Øieblik, ved Eftertankens og Beregningens Kulde. Weyses Samtid vidner, at hans Genie som Improvisator var uden Lige. At faae ham til at fantasere paa Claveer, var en af Selskabslivets største og vanskeligste Opgaver, og man maatte gaæ frem med diplomatisk Konst og Forsigtighed. Hans Færdighed som Claveerspiller var stor. Oehlenschläger fortæller, at han i de senere Tider havde lagt Claveerspillet lidt tilside, men under Moscheles' Besøg fik Lyst til at øve sig lidt igjen, og at Moscheles forbausedes over hans Færdighed, hvori han kun gav ham selv lidet efter. Hans *Allegri di bravura* ere fortræffelige Compositioner, som enhver dansk Claveerspiller burde have paa sit Repertoire. Hans Orgelfantasier vare dog maaskee mærkeligere end hans Claveercompositioner.

«Beständig hans Sind, hans Hjerte var vendt
Mod Issefjords det graa Monument,
Som bereder Kongerne Hvile.
Tidt sad han bag Kirkens gothiske Mur,
Lod Haand over Orpelet ile,
Og danned af Toner en Architektur,
Hvortil selv Englens smile.»

I de talrige Cantater have vi dog en rig Skat af Weyses religiøse-musikalske Virksomhed. Oehlenschläger har det Indtryk af dem, at man mere mærker den religiøse Kunstner end det religiøse Menneske, og maaskee har Weyse virkelig i hele denne Retning sluttet sig meget fast til bestemte Forbilleder. Men ligesom hans Choraler ere Mesterstykker af ren protestantisk Aand, saaledes findes der f. Ex. i «Passionscantaten» og «Den ambrosianske Lovsang» Partier af uvisnlig Skjønhed og stor Majestæt. Luther har vel ingensinde fundet en bedre Skjald end Componisten af «I Saxernes Land.»

Der er en Digting af Oehlenschläger, hvori Fantasi og Virkelighed. Poesi og Prosa have sluttet en forunderlig Formæling, «Sanct-Hans-Aften-Spil.» Vi føres ud i Bøgeskoven den skønne Sommeraften, vi see Kjøbenhavns borgerlige Verden i broget Samling, vi høre de Elskendes Samtale, lee med den Glæde, sørgede med den Bedrøvede, vi maae snart dele den Ældres humoristiske Betragtning, snart følge Barnet i dets glade Overgivenhed. Saa forsvinder Sværmen, og vi staae ene i den herlige Natur under Nattens stjernrige, høitidelige Himmel. Weyses Musik er et «Sanct-Hans-Aften-Spil.» Den er Hverdagslivets rige Poesi, et Udtryk for dets Glæde og Smerte, dets Alvor og Lykke. Som i Oehlenschlägers Digting synes Hverdagsmenneskene udvandre i den friske Natur; det er saa hjemligt i Bøgeskoven, det er saa morsomt og høitideligt. Weyses Musik indeholder hele «Sanct-Hans-Aften-Spillets» poetiske Charivari. Snart lyder ude fra Søen den delige trestemmige Sang «Natten er saa stille», en af de herligste danske Naturstemninger, snart synes vi at dandse og gyngede med de lette gracieuse Rhythmer, snart lyder fra Teltet det lille humoristiske Mesterstykke «Kattecavatinen», hvori Katten saa vemodfuldt klager, snart synger Maria «Dybt Skoven bruser og Skyen gaæ.» Saa blive vi ene og vi forstaae den Stemning, som Aftensangen «Bliv hos os» rummer. Saa rig en dansk Poesi ligger der i Weyses Musik, at den kun finder sin Forklaring som et Speilbillede af dansk Natur og danske Mennesker i Forening. Men disse Billeder i deres brogede Mangfoldighed vise dog alle tilbage til den samme Kilde. Faa Kunstnere have lagt saa meget af deres Eget, af deres Personlighed i deres Værker som Weyse; derfor er hans Musik snart saa hjertelig, snart saa forunderlig frisk. Skjøndt han som Kunstner var sand Aristokrat og aldrig nedlod sig til at smigre for Mængden eller til at virke ved det, som kunde klinge godt for det ydre Øre, trængte han som ingen Anden ind til Alle. Hans Musik er en skøn Sjæls Be-

kjendelser, og paa samme Tid som vi beundre hans Genie, lære vi at elske Mennesket.

«Dog Ordet er her ei Venskabs Tolk,
Hans bedste Ven er det danske Folk,
Til Folket er Ordet rettet.
Snart lytter det til hans Rhythmers Dands,
Naar Tæppet er atter lettet,
Naar han binder sig selv sin bedste Krands,
Af evige Toner flettet.»

C. Thrane.

Det russiske Hofs Ankomst til Moskwa.

Naar man læser om de Strabadser af Gjestebud, Baller og Reiser, som Slag i Slag ere fulgte umiddelbart efter Storfyrstinde Marias Vielse til Hertugen af Edinburgh, maa man tilstaae, at det høie Par har haft særdeles livlige Hvedebrødsdage.

Til Festlighederne hørte blandt Andet en Reise til Moskwa — den rette gamle russiske By, hvor de rette gamle Russere boe. Den 4de Februar drog Czaren derhen med sin Familie og sine Gjester ad Jernveien fra St. Petersburg, og de naaede ved Midnat Bestemmelsesstedet. En festlig Modtagelse var beredet dem, idet Sneen lige fra Stationen til det gamle Palads i Kremlin syntes at staae i Lue ved en pragtfuld Illumination; Bygningerne og Brystværnet paa den ene af Stadens fire Hoveddele, Kitai Gorod, vare behængte med farvede Lamper, Husene bare desuden mangehaande Decoreringer, og paa Veien var der reist Æreporte med det høie Ægtepars Navne og Vaabener, medens elektrisk Lys kastede sit stærke Skin langsad Gaderne, hvilket i Forening afgav et herligt Skue i Vinternatten.

Toget aabnedes af nogle Kaner, derpaa kom Keiseren og Prindsen af Wales, ligeledes i Kane, Prindsesserne i en firspændig Vogn, og saa en Mængde Kaner med Prindserne og det store Følge. En umaadelig Menneskemasse hilsende underveis Herskerhuset med Begeistring.

Ved Mariæ Himmelfarts Kirke gjorde Keiseren Holdt og gik ind der, for efter gammel Sædvane at forrette en kort Andagt, hvorpaa Toget atter satte sig i Bevægelse og kjørte til Slottet. Tilskuerne tøvede endnu en Stund og gik saa slukørede hjem, da de havde ventet, at Keiseren endnu engang skulde vise sig for dem.

Parti ved Nørreport i Frederik VI's sidste Regeringsaar.

Allerede i det trettende Aarhundrede, da Kjøbenhavn endnu var en Bispestad, blev den befæstet, rigtignok kun med Planker og Pæleværk, men dog stærkt nok til, paa den mægtige Biskop Jakob Erlandsens Befaling, at kunne lukke Portene for Kong Christoffer I, som vilde søge Tilflugt i Byen. Under Christoffer af Bayern blev den Residensstad, og Christian I lod Planker og Pæle tildels ombytte med Volde og Murværk; dengang laa Nørreport paa Nørregade, ved Hjørnet af Krystalgade. I 1526 lod Frederik I Kjøbenhavn «med nye Volde bestyrkes.» Værkerne bleve da flyttede nogle hundrede Alen længere ud, og Nørreport siges da at have faaet Plads ligefor Nørregade, skjøndt Tiden, naar dette fandt Sted, er uvis; Volden blev forsynet med sex runde Taarne eller Skandser, og det er en af disses Grundstene, som er kommen for Lyset i vore Dage. Efterhaanden blev nu Befæstningen forbedret med Jordvolde og Stensætning: «Anno 1581 har Walkendorf ladet begynde paa Kjøbenhavns Fæstning, først ved Nørreport at sætte Volden om til Østerport med store Kamp, og ladet færdiggjøre og arbeide paa Volden. Han har ladet skandse og gjøre Kelinger og Muren i Nørreport af sine egne Penge, og haft sine egne Karle hos Borgerne paa Volden, at det maatte gaæ for sig.» Christian IV lod «baade Vester- og Nørreport Ao. 1619 zire med temmelig høje Taarne og Spire, i Steden for at de før havde Taarne af den Façon, som vore Landsbye-Kirker, nemlig med høje Gavle og Kamme.» I Slutningen af hans Regering og under Frederik III blev Byen paany befæstet og en ny Nørreport paabegyndt for Enden af Frederiksborggade, men denne blev først færdig 1671 under Christian V, og naaede altsaa en Alder af henimod to hundrede Aar, da den maatte give Plads for et aabent Gab, over hvilket lagdes en let Jernbro efter Kong Frederik VII's personlige Ønske.

Nørreport mod Landet er afbildet i denne Tidendes Nr. 65; idag bringe vi et Billede fra Frederik VI's Dage, paa hvilket denne Ports Side mod Byen er tegnet. Mange ville mindes dens Sneverhed, og den eiendommelige buede Gjennem-